

København d. 7. december 2020

Til

Børne- og Undervisningsministeriet, Departementet

Frederiksholm Kanal 21

1220 København K

Fremsendt som e-mail til Henrik.Lindgaard@uvm.dk med følgende angivelse i emnefeltet "Vedr. 2. eksterne høring vedr. lovovervågning af "Antimobbeloven". Danmarks Private Skoler".

Vedr. Høring vedr. lovovervågning af "Antimobbeloven". 2. eksterne høring

I høringsbrev af 9. november 2020 anmoder Børne- og Undervisningsministeriet ved Departementet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

Bemærk! Foreningen afgiver fælles høringssvar med Danmarks Lærerforening, Efterskoleforeningen, Dansk Friskoleforening, BUPL, Skolelederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen og KL, derudover afgiver Danmarks Private Skoler et høringssvar med særstandpunkter.
Det fælles høringssvar fremgår først, herefter følger foreningens særstandpunkter.

Det fælles høringssvar:

Danmarks Lærerforening, Efterskoleforeningen, Dansk Friskoleforening, Danmarks Private Skoler, BUPL, Skolelederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen og KL takker for muligheden for at afgive et hørings-svar vedrørende anden eksterne høring vedr. lovovervågning af undervisningsmiljølovens bestemmelser om antimobning, klageinstans m.v.

På side 2 i redegørelsen står der øverst:

"Holder man sig lovændringernes målsætninger helt bogstaveligt for øje, ville konklusionen på redegørel-sens gennemgang utvivlsomt være, at de nye ordninger ikke fuldt ud har haft den tilsigtede virkning."

Allerede i forbindelse med fremsættelsen af lov 311 og i de efterfølgende høringer har parterne til dette høringssvar udtrykt deres bekymring om, at lovforslaget ikke ville fremme elevernes trivsel og ej heller gavne deres eller deres forældres retssikkerhed.

Vi vil derfor foreslå, at man samler de centrale parter med kendskab til skolernes praksis med henblik på at afdække, hvad der vil gøre skolernes indsats for øget trivsel og imod mobning endnu mere virkningsfuld.

Der er mange årsager til, at de nye ordninger ikke fuldt ud har haft den tilsigtede virkning – bl.a. fordi de nye ordninger ikke spiller meningsfuldt sammen med omstændigheder og praksis.

Derfor vil vi bede ministeriet om at benytte muligheden for at udskyde det tidspunkt, hvor solnedgangs-klausulen får effekt, så ministeriet og de centrale parter sammen kan skabe en række bestemmelser, som bedre end de nuværende sikrer, at skoler og forældre får de bedste rammer for at hjælpe eleven ud af mis-trivsel.

Som medunderskriver af dette høringssvar vil vi gerne bidrage til at fremme alle elevers ret til en god skolegang med høj trivsel og uden mobning. Den mest effektive måde til elevernes øgede trivsel og til begrænsning af mobning er ved, at vi som parter bliver inddraget i den videre proces.

Det vil være et meget effektivt signal at inddrage de involverede sektorer og parter i et fortsat arbejde med at udvikle et effektivt og ubureaukratisk samarbejdssystem med baggrund i de erfaringer, som parterne har på området. Vi tror, det er muligt ud fra de indhentede erfaringer, herunder evalueringen fra Epinion, at nedlægge den nuværende klageinstans og udvikle en model for samarbejde der:

- Undgår unødige skoleskift – og i højere grad får eleverne til at fortsætte på skolen. I dag er det kun halvdelen af sagerne, der har det resultat. Evalueringen fortæller desværre ikke, hvordan det så er gået med de elever, der stadig går på skolen
- Sikrer hurtige indsatser og undgår, at håndtering af mistrivsel trækker ud på grund af bureaukratiske procedurer
- Undgår at uenigheder til sidst bliver et spørgsmål om at få ret - som beskrevet flere steder i Epinions rapport
- Bidrager til et styrket forældresamarbejde – ikke et ødelagt
- Bygger på skolernes fælles værdier og et fællesskabsorienteret mobbesyn og i mindre grad et individualiserende syn, hvor der kun er fokus på mobber og offer
- Bruger mediering som en tidlig indsats i de tilfælde, hvor samarbejdet er på vej til at køre af sporet.
- Sætter fokus på forebyggelse af mobning og lignende, og hvor der findes gode eksempler fra skoler med positive erfaringer (En god sag er en sag, der aldrig blev rejst) - Et fokus som mangler fuldstændig i de evalueringer og redegørelser, der indtil nu er udarbejdet
- Bedst muligt tilpasses både ungdomsuddannelserne og grundskoleområdet – og dermed fx er forskellige – fordi elevgrupperne er det
- Kan være med til at styrke fællesskabet omkring skolen
- Modsat de gældende regler også hjælper de mest udsatte elever. Derfor skal der fokus på indsatser, der kan hjælpe de allersvageste elever uden den store forældreopbakning
- Bygger på realistiske forestillinger om, hvad skolen har mulighed for at handle på – f.eks. i fritiden
- Skaber vindere i stedet for tabere

1

Dette er ikke en fuldstændig liste, men blot et forsøg på at vise, hvor mange veje der er til øget trivsel og indsatser mod mobning. Nogle af disse forslag vil kunne bidrage til, at danske børn fortsat kan være blandt de elever i verden, der er glædest for at gå i skole. Desværre er der intet der tyder på, at de regler, der blev vedtaget med lov 311, har bidraget til dette – tværtimod.

Denne del af høringssvaret er udtryk for foreningen Danmarks Private Skolers særstandpunkter:

Af lovbemærkningerne i forbindelse med lovændringerne i Undervisningsmiljøloven, der trådte i kraft i 2017, fremgik det, at formålet med ændringer var, "at hvert enkelt uddannelsessted (skulle) blive bedre til selv at løse problemerne". Efter foreningens opfattelse peger ministeriets konklusioner i redegørelsen, der er lavet på baggrund af bl.a. EPINIONS evaluering og høringssvar fra organisationer og myndigheder, i en anden retning. Foreningen vil igen understrege dens bekymring for, at evalueringen af lovændringen og redegørelsen vil føre til endnu flere regler og endnu mere bureaukrati, der ikke har hjulpet og ikke vil hjælpe et eneste barn, der mistrives, frem for at sikre, at viden og vejledning af skolernes aktører prioriteres.

Foreningen bliver også, ved gennemlæsning af redegørelsen, bekymret for, at der vil blive indført regler, der udelukkende er til gavn for en klageinstans, så den kan fungere optimalt, men samtidig regler, der ikke

er til gavn i relation til det, der burde være det ypperste mål, nemlig at skolerne bliver bedre til at håndtere mobning og sørge for at børn og unge trives.

Det er bl.a. dybt beklageligt, at man, fordi der kan være tanker om inhabilitet i en klagesag, vil tage skolens leder ud af ligningen. Klagegangen bliver derved vigtigere, end at udfordringer løses lokalt og af dem, der har det pædagogiske ansvar.

Det er også beklageligt, hvis der opstilles rigide regler, der skal overholdes i forhold til systematik og inddragelse, når mobning og mistrivsel konstateres, især hvis disse regler ikke kan rumme det virvar af muligheder og kompleksitet, disse sager kan have. En fast manual, i modsætning til vejledning i gode processer, kan skabe større skade end gavn. Hver sag er unik og skal behandles som sådan. Skolen skal ikke være bundet op på at gøre tingene på en bestemt måde hver gang. Det kan faktisk gøre, at man ikke kan tage hensyn til enkeltsagen – den enkelte elev – til barnets eller den unges tarv. Det er overordentligt vigtigt, at der overlades rum til at vurdere den konkrete sag, de konkrete forhold og gives mulighed for høj grad af lokal frihed i forhold til processer og metoder.

Der skrives meget om inddragelse i redegørelsen og ganske meget om skolens ansvar. I realiteten skabes mistrivsel og sker mobning uafhængigt af tid og sted. Hvor begynder skolens ansvar, og hvor stopper det? Hvem har *også* ansvar for, at eventuel mistrivsel stoppes? Når man fokuserer så meget på skolens rolle, og ovenikøbet på muligheden for at (optimere) klage over skolen, så bliver det ikke bare nødvendigt at definere betydningen af "mobning og lignende", men også at definere, hvor lagt skolens ansvar rækker, uagtet at det ingen mening giver i "det virkelige liv", hvor barnets og den unges liv netop ikke er inddelt i rum, uden forbindelse til hinanden.

DCUM har med lovændringen fået en uheldig dobbeltrolle. DCUM er både ansvarlig for rådgivning og vejledning af bl.a. uddannelsessteder og samtidig en tilsyns- og klagemyndighed. At behovet for viden og vejledning er stort, fremgår tydeligt af resultaterne af EPINIONS undersøgelse. Det ville have været interessant at vide, hvilken betydning DCUM's rolle som klageinstans har haft for uddannelsesstederne tilbøjelighed til at kontakte centeret for at få hjælp.

Efterlever en selvejende institution ikke et udstedt påbud fra DCUM, vil Undervisningsministeren på DCUMs anmodning kunne tilbageholde tilskud eller lade tilskud bortfalde. Som forening for frie og private skoler har vi udtrykt bekymring for de frie skolars retssikkerhed. En klage over en skole kan de facto lukke den, fordi sanktionen som nævnt kan være nedsættelse af tilskud eller fratagelse af tilskud. Vi vil fortsat hævde, at der derved vil være langt større sanktioner mod de frie skoler, end der vil være for de offentlige, der jo aldrig vil blive lukningstruede på baggrund af en klagesag, men måske nok vil skifte ud blandt ansvarlige aktører.

Der er ingen procesbeskrivelser eller klagemulighed beskrevet, hvis DCUM vælger at gå til Undervisningsministeren med en anmodning med tilskudsmæssige konsekvenser for skolen. Selv om der ikke, mens loven har været gældende, har været en konkret sag, betyder det ikke, som redegørelsen antyder, at det ikke er problematisk. Der bør minimum være den samme ordentlighed i processerne i forhold til DCUM's sanktionsmuligheder over for de frie skoler, som der forventes af Styrelsen for Undervisning og Kvalitets processer og sagsbehandling i forbindelse med tilsynssager på frie skoler.

Det er i tråd med ovenstående stadigt uforståeligt for foreningen, at det er nødvendigt med en selvstændig klage- og tilsynsinstans i forhold til mistrivselssproblematikker, især i forhold til den frie skolesektor. Tilsyn med skolernes håndtering af elevers konkrete og generelle trivsel sker allerede i forbindelse med Styrelsen for Undervisnings og Kvalitets tilsyn med skolerne i forbindelse med bl.a. frihed- og folkestyrekravet.

Slutteligt vil foreningen igen gøre opmærksom på, at de frie og private skoler har andre styringsforhold end de offentlige skoler. De har derfor ikke de samme forpligtelser til beskrivelser o.a. jf. Forvaltningsloven. I redegørelsen lænes kraftigt mod en opfordring til mere skriftlighed. I relation til de frie og private skoler giver det mening at vejlede og opfordre til skriftlighed. Det kan ikke være et krav.

I forhold til den i redegørelsen beskrevne nødvendighed af arkivering af dokumenter kan skoler og uddannelsessteder kun gemme persondata, hvis det er sagligt begrundet, f.eks. vil det være problematisk at gemme data efter eleven har forladt skolen.

Vi uddyber gerne vores høringssvar.

Karsten Suhr, formand

ks@privateskoler.dk

Danmarks Private Skoler
grundskoler & gymnasier

Ny Kongensgade 15, 3.
1472 København K

